
COMMISSIE VAN TOEZICHT BIJ PI ALPHEN AAN DEN RIJN JAARVERSLAG 2022

<https://www.dji.nl/locaties/a/pi-alphen-aan-den-rijn>

Inhoud	Pagina
1. De inrichting	3
2. De samenstelling van de commissie	4
3. Maandcommissariaat	5
4. Veegwet	6
5. De vergaderingen van de commissie van toezicht met de directie van de inrichting	6
6. De beklagcommissie	7
7. Klachten	8
8. Rogatoir	12
9. Beroep bij RSJ	13
10. Overige vermeldenswaardige activiteiten en gebeurtenissen	14

1. De inrichting

De Penitentiaire Inrichting Alphen aan den Rijn (verder de PI) bestaat uit twee locaties: de Eikenlaan en de Maatschapslaan en kan plaats bieden aan ruim 1100 gedetineerden.

Aan de Eikenlaan zijn cellen voor arrestanten, Huis van Bewaring (HvB) en een afdeling ingericht voor Extra Zorgvoorziening (EZV). Aan de Maatschapslaan is een gevangenis, HvB en een afdeling EZV, veelal voor psychiatrische problematiek. Ook heeft PI Alphen aan den Rijn een ISD-afdeling (Inrichting Stelselmatige Daders), BBA (Beperkt Beveiligde Afdeling), en sinds 29 september 2022 een AIT (Afdeling Intensief Toezicht).

Er worden straffen en vrijheidsbenemende maatregelen uitgevoerd, die door de rechter zijn opgelegd. De PI is verantwoordelijk voor de dagelijkse verzorging van gedetineerden en zet zich in, om hen voor te bereiden op een goede terugkeer in de maatschappij.

De PI kent de volgende regimes:

Gevangenis: In de gevangenis zitten mensen die van de rechter een vrijheidsstraf opgelegd hebben gekregen.

HvB: In het Huis van Bewaring zitten mensen die verdacht worden van een misdrijf. Ze zijn in voorlopige hechtenis genomen en in afwachting van hun rechtszaak.

Arrestanten: Arrestanten zijn personen die eerder een straf, boete of maatregel opgelegd hebben gekregen en zich daaraan hebben onttrokken en op enig moment zijn opgepakt of zichzelf hebben gemeld.

EZV: Op de EZV-afdeling verblijven gedetineerden die niet kunnen functioneren op een reguliere afdeling omdat ze extra zorg en begeleiding nodig hebben.

ISD: De ISD maatregel is in het bijzonder gericht op de aanpak van stelselmatige daders. Het doel van deze afdeling is de vicieuze cirkel van vastzitten, vrijkomen en terugvallen, waardoor men weer vast komt te zitten, te doorbreken.

BBA: Op de BBA krijgen gedetineerden gedurende het laatste jaar van hun detentie veel vrijheden. Met als doel om, met een persoonlijke en trajectmatige aanpak, via werk succesvol en veilig te re-integreren in de samenleving.

AIT: De AIT is een reguliere afdeling binnen de gevangenis. De AIT is kleinschaliger dan andere reguliere afdelingen. Het is bedoeld voor gedetineerden die intensief toezicht nodig hebben. Het doel van dit intensieve toezicht is om te voorkomen dat gedetineerden door gaan met criminele activiteiten tijdens hun detentie.

Omdat PI Alphen aan den Rijn één van de grootste inrichtingen in het land is en vanwege de strategische ligging, huisvest DJI gedetineerden uit het hele land, maar voornamelijk uit Midden- en West-Nederland.

De vestigingsdirecteur van de PI was in 2022 dhr. C. Niessen. Sinds oktober is dhr. Niessen tijdelijk overgegaan naar de Oostvaarderskliniek. Dhr. Rempt was de plaatsvervanger van dhr. Niessen. De plaatsvervangend vestigingsdirecteuren van de PI, locatie Maatschapslaan, waren dhr. J. Rempt en mw. F. Hofstee. Mw. Hofstee heeft de PI eind april verlaten. Haar plaats is overgenomen door dhr. T. van der Plas.

De plaatsvervangend vestigingsdirecteuren van PI Alphen aan den Rijn, locatie Eikenlaan, waren dhr. W. Boersma, dhr. T. Tromp en mw. J. Horlings. Mw. Horlings heeft de PI in november verlaten. Haar plaats is overgenomen door dhr. H. Brugmans. De juridisch medewerker van de locatie Maatschapslaan was mw. J. van der Does. Gedurende het zwangerschapsverlof van mw. Van der Does is haar plaats overgenomen door mw. M. Van Espen. De juridisch medewerker van de locatie Eikenlaan was de heer C. de Jong. Dhr. De Jong heeft de PI verlaten. Zijn plaats is overgenomen door dhr. W.A. Malahe. Bij de beklagzittingen waren in de regel een of meer plaatsvervangend vestigingsdirecteuren en de juridisch medewerker aanwezig.

2. De samenstelling van de commissie

De commissie van toezicht kende in januari 2022 de volgende samenstelling:

Naam	Benoemd per
Mw. K. Schaffels, voorzitter	01-09-2010, voorzitter sinds 3-10-2017
Dhr. G.W. A. Takács	01-05-2007
Dhr. F.W.M. Huls	01-01-2008
Mw. S.M. Woo	01-01-2008
Dhr. W. Ros	01-02-2010
Mw. M.I.C. Terken-Vermeulen	01-01-2011
Mw. S. Buikema	07-01-2013
Mw. M.M. Kasten-van 't Riet	01-07-2014
Mw. M. Ros	01-07-2014
Dhr. M.M. Kuyp	01-11-2015
Dhr. A.Y. Burghgraef	01-01-2018
Dhr. R. Heemskerk	01-01-2019
Dhr. E.J. Kastelein	01-01-2019
Dhr. J.C.P. de Moor	01-01-2019
Mw. Y.C. Bours	01-05-2021

Zoals voorgeschreven in de Penitentiaire beginselenwet bestaat de commissie van toezicht uit burgers, waarvan in ieder geval deel uitmaken: een rechter, een advocaat, een medicus en een maatschappelijk werker. De overige leden zijn afkomstig uit diverse maatschappelijke disciplines.

Per 1 maart 2022 is aan dhr. Huls eervol ontslag verleend. Per 1 mei 2022 is aan dhr. G.W.A. Takács eervol ontslag verleend. Per 31 december 2022 is eervol ontslag verleend aan mw. Woo, mw. Buikema en dhr. De Moor. Per 1 februari 2022 is mw. A.T.A.J.-A. van Dijk toegetreten tot de commissie. Per 1 november 2022 zijn mw. J.A. Gram en dhr. J. Candido toegetreten tot de commissie.

Gedurende 2021 was mw. S.W.J.C. van der Wilden-Weissenberg aan de commissie van toezicht verbonden als ambtelijk secretaris. De secretaris kon zich in geval van afwezigheid laten vervangen door de plaatsvervangende secretarissen, dhr. E. Wagter en mw. C. Middelburg.

De administratieve werkzaamheden ten behoeve van de commissie van toezicht werden verricht door mw. M. den Dulk, mw. C. Middelburg en mw. S.B. van Hees-van Dommelen.

Het secretariaat van de commissie van toezicht is gevestigd in Den Haag, postbus 20302, 2500 EH Den Haag.

Gedurende het verslagjaar 2022 zijn de beperkende maatregelen in het kader van de Covid-19 pandemie opgeheven en zijn de routines van voor de pandemie zowel bij de Commissie van Toezicht met betrekking tot de toezichthoudende taak, als binnen de diverse onderdelen van de PI weer op gang gekomen.

3. Maandcommissariaat

De leden van de commissie van toezicht treden volgens een rooster op als maandcommissaris. De locatie Maatschapslaan wordt één keer per week door een maandcommissaris bezocht. De locatie Eikenlaan wordt ook één keer per week bezocht door een maandcommissaris. In de inrichting spreekt de maandcommissaris met gedetineerden die door het invullen van een verzoekbriefje om een gesprek met de maandcommissaris hebben verzocht. Tevens probeert de maandcommissaris aandacht te besteden aan gedetineerden die hem of haar spontaan aanspreken. Op verzoek van het secretariaat probeert de maandcommissaris in voorkomende gevallen te bemiddelen bij klaagschriften van gedetineerden. De leden van de commissie van toezicht kunnen te allen tijde de inrichting bezoeken en de maandcommissaris gaat zo nodig naar de arbeidszaal of de luchtplaats om gedetineerden te spreken.

De onderwerpen waarover de maandcommissaris in het verslagjaar werd benaderd waren niet veel anders dan in de voorgaande jaren en zijn vaak ook onderwerp van beklagzaken.

Een paar onderwerpen vielen daarbij op:

- bejegening door medewerkers van de PI;
- contact met de buitenwereld;
- het kwijtraken van kleding en de invoerprocedure;
- verzorging.

De maandcommissaris maakte na elk bezoek een verslag. Deze verslagen werden op de samenwerkruimte geplaatst, bij de vergaderstukken gevoegd en aan de directie verstrekt. Voor zover nodig hebben de maandcommissarissen de klachten direct na het bezoek met de directie en/of het afdelingshoofd besproken. Op de maandelijkse vergadering werden alleen de nog openstaande punten besproken, waarbij afspraken over de terugkoppeling aan de gedetineerden zijn gemaakt.

Gedurende het hele jaar heeft de maandcommissaris (met inachtneming van de coronamaatregelen, zoals het dragen van een mondkapje en het houden van anderhalve meter afstand) de PI mogen bezoeken. Echter in de maand januari lagen de bezoeken van de maandcommissaris aan de PI helaas stil vanwege de oplopende aantallen besmettingen in de PI onder zowel het personeel als de gedetineerden.

4. Veegwet

Met de invoering van de Veegwet per 1 januari 2021 (feitelijk medio 2021) is de werkwijze van de CvT zoveel mogelijk daarop aangepast. Dit hield in de praktijk in dat het lid dat stond ingeroosterd als maandcommissaris ook de bemiddeling voor zijn rekening nam. Namens de PI was de juridisch medewerker of een afdelingshoofd bij de bemiddeling aanwezig. Van dit bemiddelingsgesprek werd door de maandcommissaris een verslag gemaakt. Dit verslag werd vervolgens op de samenwerkruimte geplaatst en gemaïld naar de PI. Gedurende het jaar is in de maandelijkse vergadering veel aandacht besteed aan de Veegwet. De leden zijn van mening dat het bemiddelen erg tijdrovend is en dat er daardoor weinig tijd overblijft om sprekersbriefjes te behandelen. De leden zouden dit graag anders zien. Op 8 september heeft er dan ook een themamiddag plaatsgevonden. De leden en een afvaardiging van de directie waren hierbij aanwezig. Dhr. mr. P.C. Vegter was op deze themamiddag uitgenodigd en heeft een presentatie gehouden over de Veegwet. Naar aanleiding van deze themamiddag is een nieuwe werkwijze afgesproken. Deze werkwijze zal op 1 januari 2023 van start gaan.

Op de locatie Maatschapslaan zijn er 390 grieven binnengekomen. Van deze grieven zijn er 218 ingetrokken en 172 doorgezet als klacht. Op de locatie Eikenlaan zijn er 591 grieven binnengekomen. Van deze grieven zijn er 375 ingetrokken en 216 doorgezet als klacht.

5. De vergaderingen van de commissie van toezicht met de directie van de inrichting

De commissie van toezicht heeft in 2022 elf keer vergaderd. In januari heeft de vergadering digitaal via Teams plaatsgevonden. In februari en maart hebben de vergaderingen in de PI plaatsgevonden met een afvaardiging van de commissie en een afvaardiging van de directie. In de overige maanden hebben de vergaderingen weer op de reguliere wijze plaatsgevonden.

Van de zijde van de PI werden de vergaderingen bijgewoond door één of meer van de volgende personen:

- dhr. C. Niessen, algemeen directeur;
- dhr. J. Rempt, plaatsvervangend vestigingsdirecteur, locatie Maatschapslaan;
- mw. F. Hofstee, plaatsvervangend vestigingsdirecteur, locatie Maatschapslaan;
- dhr. T. van der Plas, plaatsvervangend vestigingsdirecteur, locatie Maatschapslaan
- dhr. T. Tromp, plaatsvervangend vestigingsdirecteur, locatie Eikenlaan;
- mw. J. Horlings, plaatsvervangend vestigingsdirecteur, locatie Eikenlaan;
- dhr. W. Boersma, plaatsvervangend vestigingsdirecteur, locatie Eikenlaan;
- dhr. H. Brugmans, plaatsvervangend vestigingsdirecteur Eikenlaan;
- dhr. M. Bruynesteyn, hoofd veiligheid.
- Dhr. S. Hoetink, stagiair plaatsvervangend vestigingsdirecteur, locatie Eikenlaan;
- mw. J. van der Does, juridisch medewerker, locatie Maatschapslaan;
- dhr. W.A. Malahe, juridisch medewerker, locatie Eikenlaan, en halverwege het jaar locatie Maatschapslaan;
- mw. M. van Espen, juridisch medewerker, locatie Eikenlaan.

Er is regelmatig overleg tussen de directie en de voorzitter van de commissie, in elk geval bij calamiteiten en andere onverwachte gebeurtenissen.

Vaste agendapunten in de vergaderingen van de commissie met de directie zijn:

- Opening
- Vaststellen notulen
- Actiepuntenlijst
- Mededelingen van de directie
- Ingekomen stukken
- Verslag van de maandcommissaris
- Uitspraken van de beklagcommissie
- Uitspraken van de RSJ
- Veegwet
- Rondvraag
- Sluiting

Extra agendapunten in 2022:

- Extra zitting voor de BPG afdeling (maart)
- Jaarverslag van de Commissie van Toezicht (maart)
- Het advies Racisme en discriminatie van de RSJ (juni en december)
- BPG afdeling (juli)
- Kandidaat leden (september)
- Terugbelverzoeken (september)

De directie deed op open wijze verslag van het reilen en zeilen binnen de inrichting en beantwoordde vragen van de commissie van toezicht. Ook vragen naar aanleiding van de bezoeken van de maandcommissaris werden in de vergadering met de directie besproken. Tevens werd zo nodig, naar aanleiding van uitspraken van de beklagcommissie of de Raad voor Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) een toelichting gegeven.

6. De beklagcommissie

De registratie van klachten bij het secretariaat van de commissie van toezicht vindt plaats in het landelijke Klaver-registratiesysteem. Dit is een systeem dat door alle secretariaten van de commissies van toezicht wordt gebruikt. Klaver is een acroniem van KLAchten Verwerken En Rapporteren.

Dit zorgt voor landelijk vergelijkbare cijfers over bijvoorbeeld het aantal klachten. Dit is onder meer nodig in verband met de tussen de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) enerzijds en de Raad voor de Rechtspraak anderzijds gemaakte afspraken over de financiering van de secretariële ondersteuning van de commissie van toezicht.

De beklagcommissie heeft gemiddeld drie keer per maand zitting gehouden op de locatie Maatschapslaan en drie keer per maand op de locatie Eikenlaan. Daarbij fungeerden de leden-juristen volgens een rooster als voorzitter van de beklagcommissie. Telkens fungeerden de leden volgens een rooster als bijzitters.

De secretaris van de commissie of diens plaatsvervanger fungeerde steeds als secretaris van de beklagcommissie. Tot en met 24 januari 2022 hebben de zittingen telefonisch en enkelvoudig plaatsgevonden. Na 24 januari 2022 mochten de zittingen weer plaatsvinden in de PI (met inachtneming van de coronamaatregelen en richtlijnen).

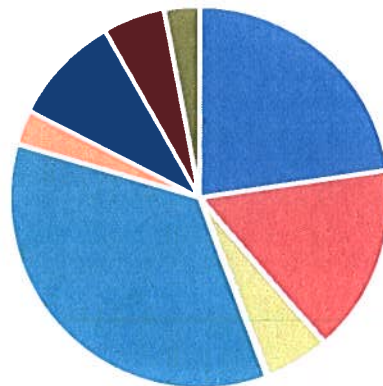
Op maandag 31 januari 2022, maandag 30 mei 2022, maandag 18 juli 2022 en donderdag 24 november 2022 zijn de beklagzittingen vanwege onvoorziene omstandigheden niet doorgegaan.

7. Klachten

Op de locatie Maatschapslaan zijn er in totaal 1190 binnengekomen. De klachten zijn op de volgende wijze afgedaan:

- Niet-ontvankelijk	: 265
- Ongegrond	: 187
- Gegrond	: 64
- Deels gegrond	: 1
- Ingetrokken	: 413
- Ingetrokken ter beklagzitting	: 35
- Afdoening na rogatoir verzoek	: 108
- Overgedragen	: 36
- Grief afgedaan na bemiddeling	: 61

Totaal : 1170 (dit komt niet overeen met het aantal ingestroomde klachten omdat nog niet alle klachten van 2022 zijn afgedaan)

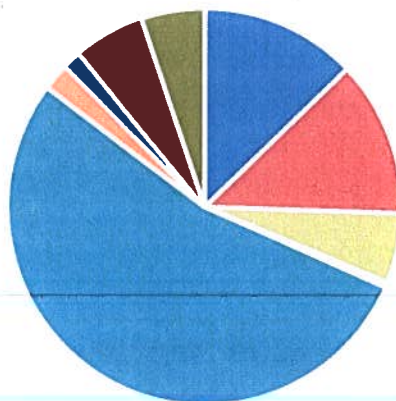

■ ongegrond	■ niet ontvankelijk	■ gegrond
■ deels gegrond	■ ingetrokken	■ ingetrokken ter beklagzitting
■ afdoening na rogatoir	■ grief afgedaan	■ overgedragen

Op de locatie Eikenlaan zijn er in totaal 1407 binnengekomen. De klachten zijn op de volgende wijze afgedaan:

- Niet-ontvankelijk	: 169
- Ongegrond	: 268
- Gegrond	: 76
- Deels gegrond	: 5
- Ingetrokken	: 711
- Ingetrokken ter beklagzitting	: 30
- Afdoening na rogatoir verzoek	: 20
- Overgedragen	: 69
- Grief afgedaan na bemiddeling	: 77

Totaal : 1425 (dit komt niet overeen met het aantal ingestroomde klachten omdat in 2022 ook klachten van 2021 zijn afgedaan)

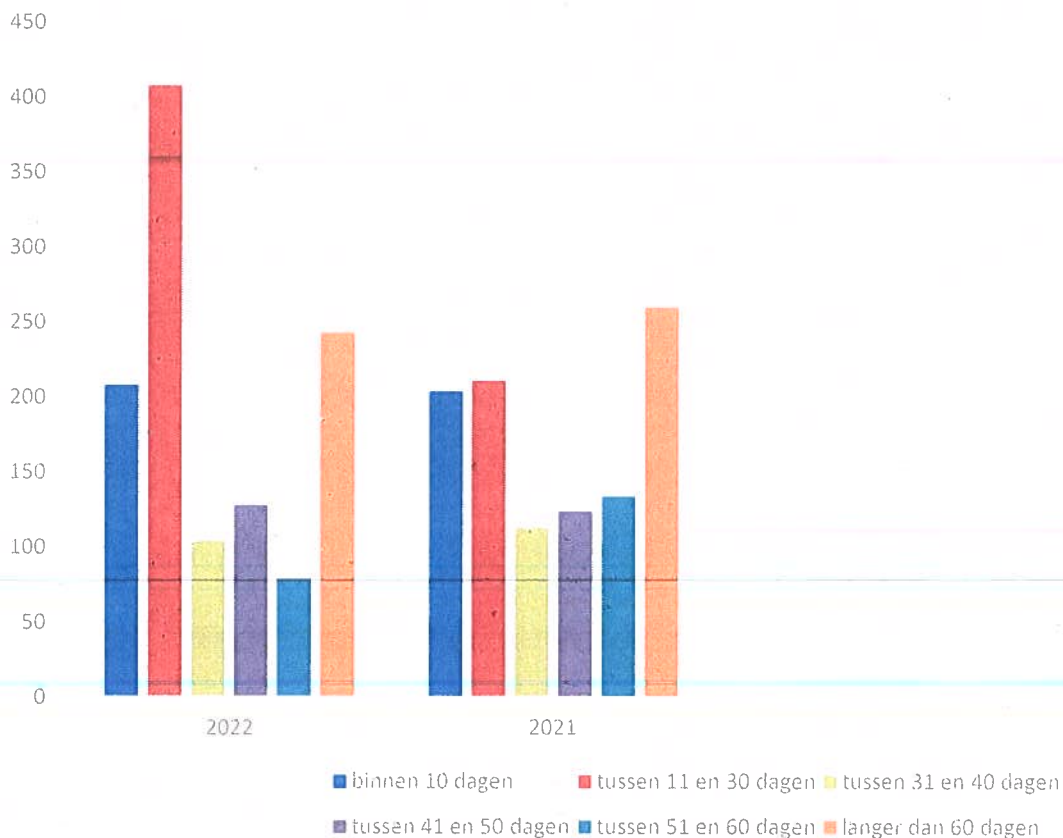
■ ongegrond	■ niet ontvankelijk	■ gegrond
■ deels gegrond	■ ingetrokken	■ ingetrokken ter beklagzitting
■ afdoening na rogatoir	■ grief afgedaan	■ overgedragen

Overzicht van de ingekomen grieven/klachten, onderscheiden naar onderwerp:

Onderwerp klacht/grief	Maatschapslaan	Eikenlaan
Activiteit (arbeid)	45	42
Activiteit (diverse)	31	30
Activiteit (lucht)	41	42
Activiteit (sport)	0	20
Behandeling	0	1
Bejegening	68	165
Bewegingsvrijheid	8	0
Compensatie	10	12
Contact buitenwereld (bellen)	27	61
Contact buitenwereld (bezoek)	48	73
Contact buitenwereld (media)	2	2
Contact buitenwereld (post)	13	18
Controle	30	23
DBT (dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat)	103	84
Disciplinaire straf	80	116
Eisen verblijf ruimte	43	49
Geweld	7	12
ISD (interventie en behandeling)	6	0
Informatie procedure	86	91
Nog onbekend	2	2
Ordemaatregel	50	72
Persoonlijke voorwerpen	71	115
Regime	29	35
Rekening Courant	30	68
Rogatoir verzoek	102	23
Selectie/overplaatsing extern	10	13
Selectie/overplaatsing intern	11	10
Transport	0	5
Verlaten inrichting	13	8
Verzorging (diverse)	43	58
Verzorging (godsdienst)	59	7
Verzorging (medisch)	88	123
Verzorging (persoonlijk)	29	27
Totaal	1190	1407

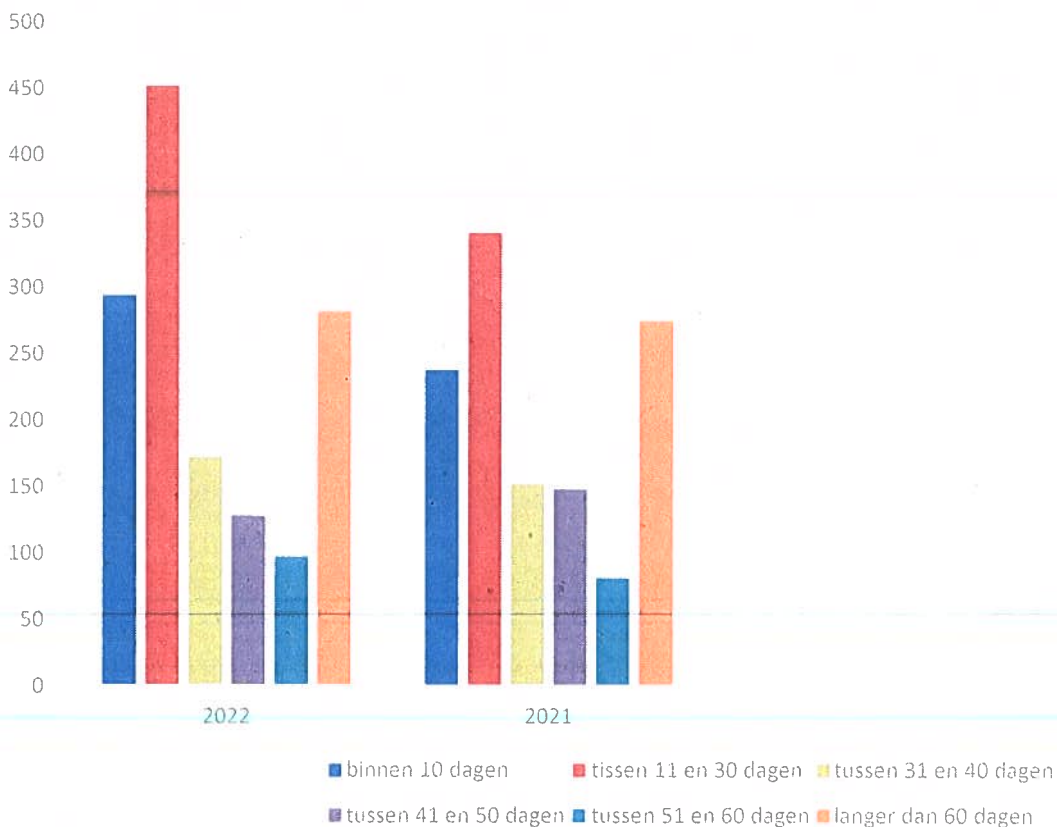
De doorlooptijden vanaf het moment van de ontvangst tot het afboeken van de klacht, zien er voor de locatie Maatschapslaan als volgt uit:

- 208 klachten binnen 10 dagen
- 408 klachten binnen 11 en 30 dagen
- 104 klachten binnen 31 en 40 dagen
- 128 klachten binnen 41 en 50 dagen
- 79 klachten binnen 51 en 60 dagen
- 243 klachten langer dan 60 dagen

De doorlooptijden vanaf het moment van de ontvangst tot het afboeken van de klacht, zien er voor de locatie Eikenlaan als volgt uit:

- 294 klachten binnen 10 dagen
- 452 klachten binnen 11 en 30 dagen
- 172 klachten binnen 31 en 40 dagen
- 128 klachten binnen 41 en 50 dagen
- 97 klachten binnen 51 en 60 dagen
- 282 klachten langer dan 60 dagen

De beklagcommissie streefde er naar zoveel mogelijk mondeling uitspraak te doen op de klachten.

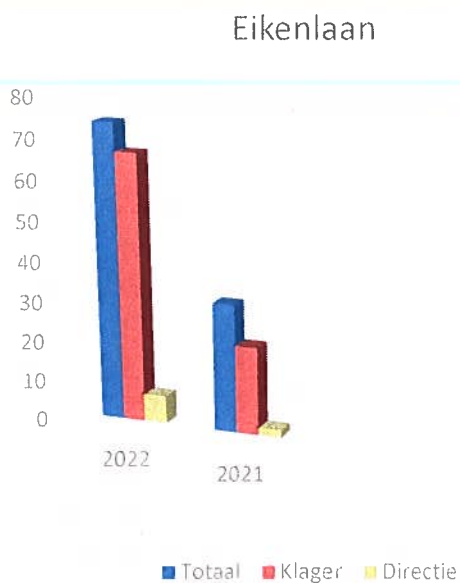
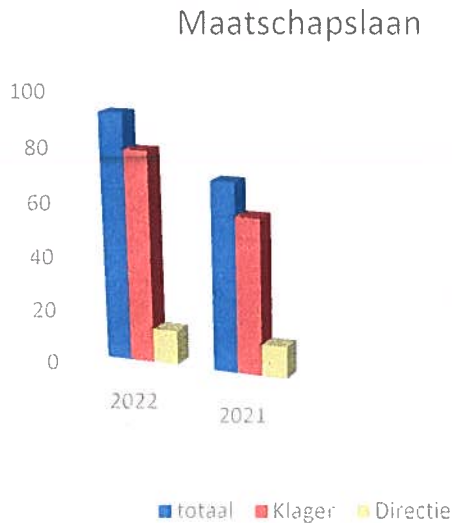
8. Rogatoir

In 2022 zijn er voor de locatie Maatschapslaan 180 verzoeken binnengekomen en afgehandeld voor rogatoire behandeling. Voor de locatie Eikenlaan zijn er 20 verzoeken binnengekomen en afgehandeld voor rogatoire behandeling.

In 2022 zijn er voor de locatie Maatschapslaan 80 verzoeken naar andere PI's gedaan. Voor de locatie Eikenlaan zijn er 95 verzoeken naar andere PI's gedaan.

9. Beroep bij Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ)

In het jaar 2022 is er op de locatie Maatschapslaan 92 keer beroep ingesteld bij de RSJ. Dit is 79 keer door een gedetineerde gedaan en 13 keer door de directie. Op de locatie Eikenlaan is 74 keer beroep ingesteld bij de RSJ. Dat is 67 keer gedaan door een gedetineerde en 7 keer door de directie.

10. Overige vermeldenswaardige gebeurtenissen

In januari had de PI te kampen met een corona uitbraak. Zowel op de Maatschapslaan als op de Eikenlaan waren er veel gedetineerden en personeelsleden positief getest.

Er heeft een medewerkers tevredenheidonderzoek plaatsgevonden. De PI heeft van het personeel een rapportcijfer gekregen. Deze zit tussen de 7 1/2 en 8. Medewerkers vinden het over het algemeen leuk om in de PI te werken en er zijn goede doorstroom- en ontwikkelingsmogelijkheden.

In maart is gestart met het Samenwerkproject. Het thema is "samen werken, samen veilig, samen trots". Hier zal het hele jaar aandacht aan worden besteed.

Met ingang van 4 april zijn alle covidmaatregelen komen te vervallen. Vanwege Covid heeft de PI de afgelopen periode geen arrestanten opgenomen. Daar gaat weer verandering in komen. De PI heeft plek voor 417 arrestanten.

Vlakbij de PI zit een opvang voor vluchtelingen uit de Oekraïne. De gedetineerden zijn een actie gestart en hebben veel voedsel opgehaald.

De minister van Justitie van Curaçao is in juni op bezoek geweest. Dit bezoek was zeer informatief.

De AIT (afdeling intensief toezicht) heeft op 29 september haar deuren geopend.

Op 5 oktober hebben de minister President, dhr. Rutte, en de minister voor Rechtsbescherming, dhr. Weerwind, de PI bezocht.

Op 12 oktober heeft een gedetineerde geprobeerd te ontsnappen. Naar aanleiding van deze ontsnapping is er onderzoek gedaan.